



โครงการนวัตกรรม

การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรม
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Innovative School ด้วย

KING BHUMIBOL MODEL.



โรงเรียนบ้านห้วยไคร้

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดทำโครงการ Innovation For Thai Education (IFTE) นวัตกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษา จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศ นวัตกรรมและการวิจัยทางการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้และการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล และเพื่อให้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยและเผยแพร่ นวัตกรรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้น ตลอดจนเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ และเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนได้มีโอกาสนำเสนอผลการดำเนินงานสู่สาธารณชน

โรงเรียนบ้านห้วยไคร้จึงได้พัฒนานวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อิง Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โดยมีรูปแบบกระบวนการสำหรับพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างมีมาตรฐาน โดยการน้อมนำเอาแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานขององค์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ มาประยุกต์บูรณาใช้ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ผ่านกิจกรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อิง Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL

โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ โดยผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา จึงร่วมกันพัฒนานวัตกรรม นวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อิง Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เกิดความรู้ความตระหนัก มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เกิดความรู้และความเข้าใจในกระบวนการขับเคลื่อน ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้อิงแบบ Active learning การทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพครู รวมไปถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ที่จะส่งผลให้สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ได้มีนวัตกรรมในการพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกร ครูนวัตกร และโรงเรียนแห่งนวัตกรรม

นางสาวธารทิพย์ มีเส
ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านห้วยไคร้
๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
ชื่อนวัตกรรม.....	๑
ชื่อผู้สร้าง.....	๑
แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม.....	๑
ประเภทนวัตกรรม.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์.....	๔
กลุ่มเป้าหมาย.....	๔
นิยามคำศัพท์.....	๕
หลักการ แนวคิด ทฤษฎี.....	๙
พระราชดำรัสและหลักการทรงงานขององค์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙.....	๑๐
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	๑๐
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning.....	๑๐
ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ ๒๑.....	๑๒
ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ของผู้เรียน.....	๑๓
การออกแบบนวัตกรรม.....	๑๔
วิธีดำเนินการ	
ระยะที่ ๑.....	๑๕
ระยะที่ ๒.....	๑๕
ระยะที่ ๓.....	๑๕
แผนการดำเนินงานพัฒนานวัตกรรม.....	๑๖
งบประมาณ.....	๑๗
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๑๗



แบบรายงานการสร้างนวัตกรรม
โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒

๑. ชื่อนวัตกรรม

นวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สพ.ชร.๒

๒. ชื่อผู้สร้าง

ชื่อ นางสาวธารทิพย์ นามสกุล มีเส่ ตำแหน่ง ครู หัวหน้าวิชาการ โรงเรียนบ้านห้วยไคร้
โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โทร ๐๘๐๑๒๙๐๐๕๖
มือถือ ๐๘๐๑๒๙๐๐๕๖ E-mail address: Moeyjungsmile@gmail.com

๓. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

- แสวงหานวัตกรรมแบบอย่างที่ดีจากแหล่งต่างๆที่เคยมีผู้สร้างหรือทำไว้แล้ว แล้วนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาใหม่
- การสร้างนวัตกรรมใหม่

๔. ประเภทของนวัตกรรม

- การบริหารจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามและประเมินผล

๕. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล หากสังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนในทุกๆ ด้านแล้ว สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาก้าวหน้าต่อไปโดยตลอด”

(พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลฯ
ณ ศาลาดุสิดาลัย วันจันทร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๔)

วิชาความรู้อันพึงประสงค์นั้น ได้แก่วิชาและความรู้ที่ถูกต้อง ชัดเจน แม่นยำ ชำนาญ นำไปใช้การเป็นประโยชน์ได้พอเหมาะพอควร ทันทต่อเหตุการณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ เราจะสร้างเสริมวิชาความรู้
อย่างนี้ขึ้นได้อย่างไร เบื้องต้นจะต้องเล็งคิดว่า เรียนวิชาไว้เพื่อสอบไล่ เพราะในชีวิตของเรา เราไม่ได้อยู่กับ
การกาผิดกาถูกในข้อสอบ หากแต่อยู่กับการทำงานและการวินิจฉัยปัญหาสารพัด ทางที่ถูก เราจะต้อง
ชวนขยายเปิดตาเปิดใจให้เรารู้ที่อยู่เสมอ ทั้งโดยทางกว้างและทางลึก คือเมื่อจะศึกษาเรื่องใดก็ให้พยายาม
จับเค้าโครงของเรื่องนั้นให้ได้ก่อน แล้วจึงพยายามมองลงไปในส่วนละเอียดที่ละส่วน ให้เห็นชัดโดยถ้วนถี่
เมื่อรู้แล้ว ก็นำมาคิดพิจารณาให้เห็นประเด็น ให้เห็นส่วนที่เป็นเหตุ ส่วนที่เป็นผล ให้เห็นลำดับความเกาะ

เกี่ยวข้องเนื่องแห่งเหตุและผลนั้น ๆ ไปจนตลอด ให้เข้าใจโดยชัดเจนแน่นอน เพื่อให้สามารถสำเหนียก กำหนดและจดจำไว้ได้ ทั้งส่วนที่เป็นหลักเป็นทฤษฎี ทั้งส่วนเรื่องราวหรือรายละเอียด จักได้สามารถนำไป สอนผู้อื่น และนำไปเทียบเคียงใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำงาน หรือการคิดอ่านแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ต่อไป . . .

พระบรมราชาโฆวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๒๓

จากพระราชดำรัสดังกล่าวพระองค์ทรงตระหนักว่า การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชาชนและการพัฒนาประเทศ และทรงถือว่า “การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิตมนุษย์” ดังกระแสพระราชดำรัส และพระบรมราชาโฆวาทซึ่งได้พระราชทานไว้ ณ โอกาสต่างๆ ที่อัญเชิญมา บางตอน ความว่า “...การพัฒนาให้ประชาชนทั่วไป มีความอยู่ดีกินดี มีความมั่นคงด้วยการ ให้ การศึกษา การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ ให้เป็น ทรัพยากรทางปัญญา ที่มีค่าของชาติ...” รวมทั้ง “...งานด้านการศึกษา เป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความ เจริญ และความเสื่อมของชาตินั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมือง เป็นข้อใหญ่...” พระมหากรุณาธิคุณ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในด้านการศึกษาดังกล่าวแล้วนี้ ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่การดำเนินชีวิต พสกนิกรของพระองค์ เพื่อสามารถมีการศึกษาเรียนรู้ ในการประกอบอาชีพ มีรายได้พอเพียงเลี้ยงตนเอง และครอบครัว มีจริยธรรมคุณธรรม ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป และ ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยมีความสุขภายใต้ร่มพระบารมีตลอดไป

จากพระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ แสดงให้เห็นถึงสายพระเนตร อันกว้างไกล ที่ทรงตระหนักว่าการพัฒนาด้านการศึกษาให้คนในประเทศชาติโดยเฉพาะเยาวชนนั้น เป็น รากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น พระองค์จึงทรงริเริ่มทั้งโครงการในพระราชดำริด้านการพัฒนา การศึกษาอันหลากหลาย และยังทรงเป็นแรงผลักดัน แรงบันดาลใจ ให้ผู้คนแสวงหาการศึกษา ไม่หยุด เรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย ซึ่งหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรง ยึดหลักผลประโยชน์ของปวงชนและการพัฒนาคนเป็นสำคัญ นับเป็นกระบวนการทำงานแบบบูรณาการ และกระบวนการคิดบนรากฐานของ “การเข้าใจมนุษย์” ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมจากความเข้าใจศึกษา ผู้คนด้วยการสังเกต (Design Thinking) ที่ในปัจจุบันเป็นแนวทางที่นานาชาติต่างยอมรับและใช้เป็น แนวทางในการแก้ไขปัญหาตั้งแต่ระดับปัจเจก

“...พระองค์ทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน ทรงตรัสว่า “ต้องระเบิดจากข้างใน” นั่น คือต้องสร้าง ความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนา ให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน มิใช่การนำ ความเจริญหรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนหมู่บ้านที่ยังไม่ ทันได้มีโอกาสเตรียมตัว ...ทรงใช้ หลัก “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นั่นคือก่อนจะทำอะไร ต้องมีความเข้าใจเสียก่อน เข้าใจภูมิประเทศ เข้าใจ ผู้คนในหลากหลายปัญหา ทั้งทางด้านกายภาพ ด้านจารีตประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น และระหว่าง การ ดำเนินการนั้นจะต้องทำให้ผู้ที่เราจะไปทำงานกับเขาหรือทำงาน ให้เขานั้น “เข้าใจ” เราด้วย เพราะถ้าเรา เข้าใจเขาแต่ฝ่ายเดียว โดยที่เขาไม่เข้าใจเรา ประโยชน์คงจะไม่เกิดขึ้นตามที่เรามุ่งหวังไว้ “เข้าถึง” ก็ เช่นกัน เมื่อรู้ปัญหาแล้ว เข้าใจแล้ว ก็ต้องเข้าถึง เพื่อให้เข้าไปสู่การปฏิบัติให้ได้ และเมื่อเข้าถึงแล้ว จะต้อง ทำอย่างไรก็ตามให้เขาอยากเข้าถึงเราด้วย

ดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องตระหนักและต้องดำเนินการ อย่างเต็มที่ เพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักพึ่งตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถ

ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ต้องนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนจะมีความเข้มแข็งในด้านการศึกษามีการพัฒนาวัตกรรมการที่เข้มแข็ง โรงเรียนต้องเอาใจใส่ต่อผลการเรียนของนักเรียน พัฒนาการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาทุกระดับ

ภายใต้ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก ตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. ๒๐๐๐ เป็นต้นมา หรือที่รู้จักกันเป็นอย่างดีว่า “โลกาภิวัตน์ (globalization)” มีความรวดเร็วและรุนแรง มีขอบเขตแผ่ขยายออกไปวงกว้าง ส่งผลต่อ บริบทภายในสังคมประเทศ และองค์กร ทำให้องค์กรต่างพยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และ พัฒนาแนวทาง ในการดำเนินกิจกรรมภายในองค์กรตามแนวทาง รูปแบบและเทคนิค ต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหา เพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลและรองรับความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อความ อยู่รอดและความเจริญเติบโตของสังคมประเทศและองค์กร กิรติ ยศยิ่งยง (๒๕๕๒ : ๒๐) ซึ่ง อีระ รุญเจริญ (๒๕๕๐ : ๙๘) กล่าวว่า ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ เป็นสังคมที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ (knowledge based society) และเศรษฐกิจass การแข่งขัน และ ความมุ่งมั่นตามความคาดหวังของสังคม ประกอบกับโลกในยุคปัจจุบันได้หมุนเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ เป็นยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) ที่ปัจจัยในการผลิตและแข่งขันกำลังเปลี่ยนไปเป็นปัจจัยที่ไม่อาจจับต้องได้มากขึ้น ดังนั้นการพัฒนานวัตกรรมจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกองค์กรสร้างจุดยืนที่เข้มแข็ง เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อความอยู่รอด การเจริญเติบโต และการสร้างสมรรถนะในการแข่งขันอย่างยั่งยืน กระแส การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งเข้าสู่ยุค นวัตกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ หมวด ๙ เทคโนโลยีทางการศึกษา กำหนดว่ารัฐจะต้อง ส่งเสริมและ สนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำราหนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุน การผลิต และมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และผู้พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่สถานศึกษาต่าง ๆ จะต้องพัฒนานวัตกรรม หรือนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ดังนั้นแนวทางในการจัดการให้เกิดนวัตกรรมของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและฝ่ายวิชาการ จะต้องอาศัยทักษะการคิดที่แตกต่างอย่างสร้างสรรค์หรือที่เรียกว่า ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking Skills) ซึ่งเป็นทักษะความคิดพื้นฐานในการทำให้เกิด นวัตกรรมในองค์กร รวมทั้งการที่ผู้บริหาร ใช้นวัตกรรมในการนำองค์กรอย่างสร้างสรรค์ (Innovative Leader) โดยการพัฒนาและอาศัยความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดผลลัพธ์คือ คุณภาพผู้เรียน โดยใช้แนวคิด วิธีการ สื่อ วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีใหม่ ๆ (Innovative Product) อย่างต่อเนื่องก็จะทำให้สถานศึกษาเป็น องค์กรแห่งนวัตกรรม (Innovative Organization) ดังนั้นในกระบวนการบริหารจัดการจึงต้อง ปรับเปลี่ยนและพัฒนา ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องสนใจใฝ่รู้ และ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลาเพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการขององค์กรอยู่รอดบังเกิดผลดีและบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ความ เป็นจริงที่เกิดขึ้นใหม่ๆ เหล่านี้ทำให้เราจำเป็นต้องมีความสามารถในการจัดการ องค์กรและการบริหาร จัดการใหม่ๆ เพื่อความอยู่รอดปลอดภัยในโลกปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์สภาพพบว่าปัจจุบันและความต้องการพัฒนา โรงเรียนบ้านห้วยไคร้พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นครูที่ย้ายและครูบรรจุใหม่ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือ Active learning และการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ศตวรรษที่ ๒๑ ผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผ่านมา ครูบางส่วนยังคงดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ครูเป็นศูนย์กลาง หรือ Passive learning ไม่ส่งเสริมในเรื่องกิจกรรมที่เป็น active learning จึงทำให้ พบว่า ผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและบุคลากรดังกล่าวไม่บรรลุในเรื่องของการพัฒนา คุณภาพของนักเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งเรื่องของการผลจากการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน(ONET) ผลจากการสอบวัดความรู้ความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT)

ผลจากการสอบการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ประกอบกับผลจาก การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กนักเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านห้วย ไคร้พบว่า นักเรียนมีปัญหาในเรื่องของไม่สามารถนำเสนอองค์ความรู้ในประเด็นที่เรียนมาได้

โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ ได้เห็นถึงความสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยการการพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว จึงได้นำเอาแนวคิดหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ มากำหนดทิศทางและนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ ขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเด็กนักเรียนบนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดารห่างไกล ซึ่งเป็นเด็กชนเผ่า ให้ได้รับโอกาสและ ความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑. เพื่อพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนแห่งนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ (Innovative School) ด้วย “KING BHUMIBOL MODEL ”โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒

๖.๒. เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ ให้มีนวัตกรรมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๖.๓. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์มีคุณภาพสู่การเป็นนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้

๗. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร : คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ จำนวน ๒๗ คน นักเรียนโรงเรียน บ้านห้วยไคร้ จำนวน ๔๑๘ คน

๘. นิยามศัพท์เฉพาะ

KING BHUMIBOL MODEL หมายถึง รูปแบบกระบวนการการพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ (Innovative School) ด้วย “KING BHUMIBOL MODEL ที่น้อมนำเอาแนวคิดปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานขององค์พระบาทสมเด็จพระปรมิถรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ ให้บรรลุตาม เจตนารมณ์เป้าหมาย เป็นโรงเรียนนวัตกรรมจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

K (Knowledge Management) หมายถึง การจัดการความรู้ เป็นพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาโดยการรวบรวมสร้าง จัดระเบียบ แลกเปลี่ยน และประยุกต์ใช้ความรู้ สู่การปฏิบัติ (Tacit

Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ เจตคติในงาน ประสบการณ์การทำงาน และพฤติกรรมการทำงานของแต่ละบุคคล ด้วยกระบวนการ PLC ทั้งนี้โดยการรวมตัวกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำไปสู่การพัฒนาเป็นโรงเรียนนวัตกรรม ผู้บริหารนวัตกรรม ครูแห่งนวัตกรรม และนักเรียนนวัตกรรม

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการความรู้ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ ๙ พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตรัสถึงความสำคัญของการจัดการความรู้ไว้ว่า “ความรู้ที่จะศึกษามีสามส่วน คือ ความรู้วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ และความคิดอ่านตามเหตุผลที่เป็นจริง ซึ่งแต่ละคนควรเรียนรู้และนำไปใช้ประกอบการงาน การแก้ไขปัญหาทั้งปวงอย่างมีประสิทธิภาพ” ดังนั้นการจัดการความรู้ (Knowledge Management) จึงเป็นกลยุทธ์ที่มีบทบาทและความสำคัญยิ่งในการสร้างความเข้มแข็งทางปัญญาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน พัฒนางานและพัฒนางองค์กร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

I (Inspiration) หมายถึง การสร้างแรงบันดาลใจ เป็นการเสริมสร้างพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เกิดความตระหนักและจิตวิญญาณ ความคิดและการกระทำ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ที่พึงประสงค์ให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายของการพัฒนาเป็นโรงเรียนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยกระบวนการ SUCCESS ประกอบด้วย **S : Strive** ใฝ่หา **U : Understand** เข้าใจ **C : Create** สร้าง **E : Envision** สร้างภาพฝันแห่งความสำเร็จ **S: Savor** ร่วมชื่นชมกับความสำเร็จ **S: Soar** สร้างความอีกิ่หมื่นที่จะวางเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในครั้งต่อไป

ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ที่ว่าการทำงานต้องมีความสุขด้วย ถ้าเราทำอย่างมีความสุขเราจะแพ้ แต่ถ้าเรามีความสุขเราจะชนะ สนุกกับการทำงานเพียงเท่านั้น ถือว่าเราชนะแล้ว หรือจะทำงานโดยคำนึงถึงความสุขที่เกิดจากการได้ทำประโยชน์ให้กับผู้อื่นก็สามารถทำได้ “...ทำงานกับฉัน ฉันไม่มีอะไรจะให้ นอกจากการมีความสุขร่วมกัน ในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น...”

N (NITES) หมายถึง เป็นกระบวนการพัฒนาการนิเทศกำกับติดตามเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนโรงเรียนนวัตกรรมจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ โดยการสร้างพันธมิตรเครือข่ายการนิเทศ (N ; Networking) การพัฒนานวัตกรรมที่ทันสมัย (I ; Innovation) การมุ่งพัฒนาส่งเสริมให้เกิดความศรัทธา (T ; Trust) การพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและความเป็นเลิศ (E ; Efficiency & Excellence) เป็นการให้บริการและพัฒนาด้วยใจ (S ; Service mind)

ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงเป็นนักประชาธิปไตย ทรงเปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับได้มาร่วมแสดงความคิดเห็น “สำคัญที่สุดจะต้องหัดทำใจให้กว้างขวาง หนักแน่น รู้จักรับฟังความคิดเห็น แม้กระทั่งการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาดนั้น แท้จริงคือ การระดมสติปัญญาละประสบการณ์อันหลากหลายมาอำนวยความสะดวกการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง”

G (Growth & Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาตนเอง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของภาคีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา นำไปสู่การพัฒนาให้เกิดโรงเรียนนวัตกรรมจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ (Innovative School)

ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ที่พระองค์ทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน ทรงตรัสว่า "ต้องระเบิดจากข้างใน" หมายความว่า ต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน แล้วจึงออกมาสู่สังคมภายนอก

B (Being Professional) หมายถึง การพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพครู สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดีจนประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและมีความเจริญงอกงามก้าวหน้าในอาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการ **nl** ประกอบด้วย การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะสื่อสาร (IT & Communication skills) และการออกแบบการเรียนรู้ (Instructional design) หรือออกแบบวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันได้ ให้เหมาะกับบริบทของโรงเรียน เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้นเรียน เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เป็นผู้คิดและสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ได้จนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำริและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ คือ “ในการประกอบกิจการงานทั้งปวงนั้น ทุกคนต้องมีความตั้งใจจริงและขยัน หมั่นเพียรต้องรู้จักคิดพิจารณาด้วยปัญญา และความรอบคอบยึดมั่นในความ สามัคคีและความซื่อสัตย์สุจริต ถือเอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นจุดประสงค์สำคัญจึงจะ สามารถปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สำเร็จผลโดย สมบูรณ์ได้” (พระราชดำริ ในพิธีพระราชทานพระพุทธรูปพระพิรุณราชูปถัมภ์ประจำจังหวัดน่าน วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๑๒)

H (H - ๙) หมายถึง การพัฒนาส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ นำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยกระบวนการ ๙ H ได้แก่ (H ; Hand) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีการทำงานมือสะอาดมีความซื่อสัตย์สุจริตโปร่งใส (H ; Heart) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีน้ำใจ เต็มใจทำงาน (H ; Head) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้หัวดีมีการพัฒนาความรู้ความสามารถ (H ; Health) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีสุขภาพดี (H ; Humor) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีอารมณ์ขันในการทำงานให้มีความสุข (H ; Humanity) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มียุทธธรรม-สัมพันธที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน (H ; Humility) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้อ่อนน้อมถ่อมตน และ(H ; Honor) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีเกียรติตามตำแหน่งหน้าที่

ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วม โดยจะต้องหัดทำใจให้กว้างขวาง หนักแน่น รู้จักรับฟังความคิดเห็น แม้กระทั่งความวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาดนั้น แท้จริงคือ การระดมสติปัญญาและประสบการณ์อันหลากหลายมาอำนวยความสะดวกการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จที่สมบูรณ์ อีกทั้งยังต้องยึดประโยชน์ส่วนรวม มีความสุจริตและบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้ที่น้อย ก็ยอมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้มาก แต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ และทำงานต้องมีความสุขด้วย ถ้าเราทำอย่างมีความสุขเราจะแพ้ แต่ถ้าเรามีความสุขเราจะชนะ สนุกกับการทำงานถือว่าเราชนะแล้ว และรู้ปัญหา รู้วิธีแก้ปัญหาด้วยความรักที่จะลงมือทำ ลงมือแก้ไขปัญหาโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันอย่างสร้างสรรค์

U (Understand) หมายถึง การพัฒนาและเสริมสร้างครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนทุกคน ให้เข้าใจในกระบวนการบริหารทั้งระบบทุกขั้นตอนและมีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน ในการพัฒนา นวัตกรรมจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ นำไปสู่โรงเรียนนวัตกรรมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการทำงานแบบกลุ่ม (Work Groups Process) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มที่มีกระบวนการบริหารทั้งระบบไปในทิศทางเดียวกันภายใต้ขอบข่ายและวัตถุประสงค์ให้นำไปสู่โรงเรียนนวัตกรรมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้(Innovative School) ด้วย “KING BHUMIBOL MODEL

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ คือ “การทำงานใด ๆ ไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก ควรอย่างยิ่งที่จะตั้งเป้าหมาย ขอบเขต และหลักการไว้ให้แน่นอน เพราะจะช่วยให้สามารถปฏิบัติมุ่งเข้าสู่ผลสำเร็จได้โดยตรงและถูกต้องพอเหมาะพอดี เป็นการป้องกันและขจัดความล่าช้า ความสับสนเปลือง ความเสียเปล่า ทุกอย่างได้อย่างสิ้นเชิง” (พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๓๐)

M (Mental model building) หมายถึง การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ที่ให้ผลการคิดเป็นสิ่งแปลกใหม่ มีคุณค่า และมีประโยชน์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบฝังรู้ ๔ องค์ประกอบ ซึ่งประกอบไปด้วย ๑. ประสบการณ์ (Experience) ครูช่วยให้นักเรียนนำประสบการณ์เดิมมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ ถ้านักเรียนไม่มีประสบการณ์เดิม ครูจัดประสบการณ์ใหม่ให้ ๒. สะท้อนความคิด/อภิปราย (Reflection and Discussion) ครูช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออก แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ๓. เข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด (Understanding and conceptualization) นักเรียนเกิดความเข้าใจและนำไปสู่การเกิดความคิดรวบยอด อาจเกิดขึ้นโดยนักเรียน เป็นฝ่ายริเริ่มแล้วครูช่วยเติมแต่งให้สมบูรณ์ หรือครูอาจเป็นผู้นำทางแล้วนักเรียนเพิ่มเติมจนสมบูรณ์ จนเกิดเป็นความคิดรวบยอด และ ๔. การทดลองหรือประยุกต์แนวคิด (Experiment/Application) นักเรียนนำความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ไปประยุกต์ใช้ในลักษณะหรือสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดเป็นแนวทางปฏิบัติของนักเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ คือ “การรู้จักประมาณตน ได้แก่ การรู้จักและยอมรับว่าตนเองมีภูมิปัญญาและความสามารถด้านไหนเพียงใด และควรจะทำงานด้านไหน อย่างไร การรู้จักประมาณตนนี้ จะทำให้คนเรารู้จักใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับงาน และได้ประโยชน์สูงสุดเต็มตามประสิทธิภาพ ทั้งยังทำให้รู้จักขวนขวายศึกษาหาความรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์อยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองให้ยิ่งสูงขึ้น” (พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๑)

I (Integration) หมายถึง การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้หลักการการบูรณาการเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานอย่างมีเป้าหมายที่เชื่อมโยงกันของปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ ด้วยการระดมทรัพยากรที่หลากหลาย การวางแผนกลยุทธ์ การมีส่วนร่วมของภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีความเป็นอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการที่มีขอบเขตและคงความเป็นเอกลักษณ์สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน รวมทั้งมีการติดตามกำกับตามตัวบ่งชี้คุณภาพที่ชัดเจน จนบรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เรื่อง “ทำงานแบบองค์รวม” ใช้วิธีคิดเพื่อการทำงาน โดยวิธีคิดอย่างองค์รวม คือการมองสิ่งต่างๆ ที่เกิดอย่างเป็นระบบครบวงจร ทุกสิ่งทุกอย่างมีมิติเชื่อมต่อกัน มองสิ่งที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยง

B (Best practice to innovative school) หมายถึง การพัฒนาและเสริมสร้างครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดการพัฒนางานและวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด เพื่อให้การพัฒนาโรงเรียนบ้านห้วยไคร้เป็นโรงเรียนแห่งนวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Innovative school) โดยการพัฒนาระบบบริหาร เทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายระดับสูงสุด และมีผลงานคุณภาพเชิงประจักษ์

ที่มีมาตรฐาน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีหลักฐานที่แสดงผลงานหรือความสำเร็จของงานอย่างชัดเจน เป็น Best Practice to Innovative School

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ คือ

“การศึกษาที่มุ่งทำเพื่อส่งเสริมบุคคลให้มีความรู้ความสามารถ สร้างหลักฐานความมั่นคงในชีวิต และทำประโยชน์แก่ส่วนรวมได้นั้น ต้องจัดอบรมให้ได้พร้อมทั้งด้านวิชาการ ด้านการลงมือปฏิบัติ ด้านความคิด วิจัยและความคิดประเสริฐปฏิบัติ” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๓)

“ในฐานะที่เป็นผู้ได้รับการศึกษาสูง ท่านทั้งหลายย่อมมีความมุ่งหมายที่จะ ได้ใช้ความรู้ความสามารถทำงานตามแผนวาด เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์คือ ความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเอง แก่งาน และแก่ชาติบ้านเมือง ให้ประจักษ์ผล....” (พระบรมราโชวาท วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๖)

O (Organization of Innovation) หมายถึง องค์กรนวัตกรรมหรือโรงเรียนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ ที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางด้านกระบวนการทัศนทางความคิด ด้านการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดการพัฒนาสิ่งใหม่ๆนำไปสู่โรงเรียนนวัตกรรมการจัดการจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ประกอบด้วยผู้บริหารแห่งนวัตกรรม ครูและบุคลากรแห่งนวัตกรรม นักเรียนแห่งนวัตกรรม

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ คือ

“การสร้างสรรคนั้นมักเข้าใจกันโดยมากกว่า คือ การสร้างชิ้นใหม่ ทำชิ้นใหม่ นักวิชาการก็ดี นักปฏิบัติการก็ดี มุ่งแต่จะสร้างสรรค์และทำสิ่งใหม่ ของใหม่ โดยไม่คำนึงถึงความเจริญที่มีอยู่ก่อนแล้ว ว่าแท้จริงคือพื้นฐานเสริมสิ่งใหม่ต่อขึ้นไปนั่นเอง เมื่อต่างคนต่างมุ่งจะทำเป็นของใหม่ ให้เป็นผลงานของตนเป็นสำคัญ ความเจริญที่บังควรจะบังเกิดอย่างต่อเนื่องกันอย่างมั่นคงตามลำดับก็หยุดชะงัก กลายเป็นความติดขัดล่าช้า และเป็นปัญหายุ่งยากนานา ประการ เพราะงานที่ทำใหม่ดำเนินต่อจากงานเก่าไม่ได้ ต้องเริ่มต้นกันใหม่ ตลอดเวลา ที่ถูกควรจะเข้าใจว่า การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทุกอย่างนั้น ต้องเริ่มต้นที่การศึกษา พื้นฐานเดิมก่อน เมื่อได้ศึกษาทราบชัดถึงส่วนดีส่วนเสียแล้ว จึงรักษาส่วนที่ดีที่มีอยู่แล้วให้คงไว้ แล้วพยายามปรับปรุงสร้างเสริมด้วยหลักวิชา ด้วยความคิดพิจารณา อันประกอบด้วยเหตุผลและความสุจริตจริงใจ ให้ค่อยเจริญงอกงามมั่นคงบริบูรณ์ยิ่งขึ้นไป ตามความเหมาะสม ตามกำลังความสามารถและตามกำลังเศรษฐกิจที่มีอยู่ การงานทุกอย่างในบ้านเมืองจึงจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นได้อย่างต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก หาไม่ ความขัดข้องล่าช้าต่างๆ ที่เกิดขึ้นจะทำให้ต้องสิ้นเปลืองกำลังงาน กำลังสมอง กำลังเงินทองไปอย่างน่าเสียดายโดยไม่มีโอกาสจะกู้กลับคืนมาได้.....” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๘)

L = (leadership in the innovation) หมายถึง ผู้นำทางนวัตกรรมการจัดการจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ความสำเร็จจากการพัฒนาตามกระบวนการทั้งผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ก่อให้เกิดการพัฒนาให้มีภาวะผู้นำนวัตกรรมการจัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำไปสู่โรงเรียนนวัตกรรมการจัดการจัดการการเรียนรู้ ผู้บริหารแห่งนวัตกรรม ครูแห่งนวัตกรรม และนักเรียนแห่งนวัตกรรม

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ที่พระราชทานในโอกาสต่างๆ คือ

“เมื่อจะเริ่มงานสิ่งใด ให้พยายามคิด พิจารณาให้เห็นจุดหมายเห็นสาระและประโยชน์ ที่แท้จริงของงานนั้นอย่างแจ่มแจ้ง แล้วจึง ลงมือทำด้วยความตั้งใจ มั่นใจ ด้วยความ รับผิดชอบอย่างสูง ให้ดำเนินลุล่วงตลอดไปอย่าง ต่อเนื่อง โดยมีให้บกพร่องเสียหาย...” (พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๓)

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี

จากการวิเคราะห์สภาพการณ์ของการจัดการเรียนรู้ ของครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning) ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ เป็นครูบรรจุใหม่ และมีการโยกย้ายจำนวนมากในแต่ละรอบปี

จากการวิเคราะห์สภาพการณ์ด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่าในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้ง ๓ ด้าน ซึ่งได้แก่ ทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต พบว่าผู้เรียนขาดประสบการณ์ และมีทักษะทั้ง ๓ ด้านค่อนข้างต่ำ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายหลักสูตรของสถานศึกษา ขาดทักษะวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของระดับประเทศ นักเรียนขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน เนื่องจากสภาพครอบครัว และวัฒนธรรม ขาดทักษะชีวิต ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี ด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ด้านปัญหายาเสพติด ด้านการบูลลี่และการดำรงชีวิตในสังคม นักเรียนขาดทักษะอาชีพ ขาดประสบการณ์และทักษะจำเป็นที่นักเรียนต้องการฝึกฝน ในการสร้างงาน สร้างรายได้ เพื่อพัฒนาไปสู่งานอาชีพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาต่างๆดังกล่าว พบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยหลักสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ทั้งในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ดังนั้น สถานศึกษาโดยผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์ หาแนวทางและวิธีการในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา จึงมีการพัฒนานวัตกรรมในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยได้มีการศึกษาแนวคิด หลักการ ด้านการบริหารจัดการในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบูรณาการการน้อมนำแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ เข้ามาขับเคลื่อน เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ ให้เกิดความตระหนัก มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เกิดความรู้และความเข้าใจในกระบวนการขับเคลื่อน ทั้งด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพครู รวมไปถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ที่จะส่งผลให้สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ได้มีนวัตกรรมในการพัฒนาครู ให้เป็นครูนวัตกรรม และพัฒนานักเรียนให้เป็นนวัตกรรม จึงได้มีการพัฒนานวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL ขึ้น โดยได้นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ประกอบด้วย

๙.๑ แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานขององค์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง จึงประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมี เงื่อนไข ของการตัดสินใจ และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ๒ ประการ ดังนี้

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต (มูลนิธิชัยพัฒนา, ๒๕๖๐)

๙.๒ แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning)

การเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะความคิดระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดีในที่สุดจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจจนสามารถชี้นำตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝนการเรียนรู้ ธรรมชาติของการเรียนรู้แบบ Active Learning ประกอบด้วยลักษณะสำคัญต่อไปนี้

๑. เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งลดการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนให้น้อยลงและพัฒนาทักษะให้เกิดกับผู้เรียน

๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังเพียงอย่างเดียว

๓. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเช่นอ่านอภิปรายและเขียน

๔. เน้นการสำรวจเจตคติและคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียน

๕. ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดระดับสูงในการวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินผลการนำไปใช้และ

๖. ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการสะท้อนความคิดได้อย่างรวดเร็ว

ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นดังนี้

๑. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

๒. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด

๓. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๔. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

๕. ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

๖. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๗. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง

๘. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด

๙. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

๑๐. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปบทวนของผู้เรียน

บทบาทของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน

๑. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
๒. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
๓. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน
๔. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลาย
๕. วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม
๖. ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดของผู้เรียน

บทบาทของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

ในการทำงานเดียวกันกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้เรียนไม่ได้เป็นผู้นั่งฟังผู้สอนบรรยายอย่างเดียว แต่เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ดังนี้

๑. มีความรับผิดชอบ เตรียมตัวล่วงหน้าให้พร้อมที่จะเรียนรู้ ศึกษา และปฏิบัติงานในสิ่งที่ผู้สอนมอบหมายให้ศึกษาล่วงหน้า
๒. ให้ความร่วมมือกับผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ เริ่มจากการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล
๓. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น
๔. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ การทำงานเป็นทีม และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๕. มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ได้ลงมือปฏิบัติ ในสถานการณ์จริงด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
๖. มีการใช้ความคิดเชิงระบบ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงเหตุผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชื่อมโยง และการคิดอย่างสร้างสรรค์
๗. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ไม่ใช่เรื่องที่น่าเบื่อ แต่เป็นการเรียนแบบสนุกสนานมีชีวิตชีวา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต ๓)

๙.๓ ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ ๒๑

จากศตวรรษที่ ๒๐ สู่ศตวรรษที่ ๒๑ ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นเด่นชัดที่สุดคือ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทำให้เกิดเครือข่ายโทรคมนาคมดิจิทัลที่เชื่อมโยงโลกในแต่ละส่วนเข้าด้วยกัน สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ศตวรรษที่ ๒๐ เช่น คอมพิวเตอร์ และโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งปัจจุบันอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ ก็ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและกลายมาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทุกคนต้องมีไว้เพื่อตอบสนองต่อการก้าวทันการเติบโตของโลก

โลกในยุคศตวรรษที่ ๒๑ นั้น ถูกเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เป็นยุคโลกาภิวัตน์ อันหมายถึงยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดน ซึ่งเป็นผลจากการนำเครือข่ายโทรคมนาคมดิจิทัลมาใช้ร่วมกับการพัฒนานวัตกรรมและวิทยาการต่างๆ ซึ่งช่วยให้เราสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้รวดเร็วมากขึ้นภายในเวลาไม่กี่นาทีผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น การทำธุรกรรมทางการเงิน การติดต่อประสานงาน การประชุมทางไกล หรือการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ ซึ่ง

จากการเติบโตนี้ จะเห็นได้ว่าทักษะทางเทคโนโลยีนั้นถือเป็นทักษะหนึ่งที่คนในยุคนี้จะต้องมี และรวมไปถึงทักษะสำคัญที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น ภาษา ก็นับเป็นอีกทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญ

นอกจากนี้ด้วยวิทยาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้า จึงทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมต่างๆ เป็นไปด้วยความง่ายดายมากขึ้นในทุกมิติ ซึ่งสิ่งนี้มีทั้งข้อดีและผลกระทบ จึงจำเป็นต้องมีภูมิคุ้มกันในด้านไอทีและทักษะในการเลือกเฟ้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ด้วย

สำหรับบทบาทของครูใน ศตวรรษที่ ๒๑ นั้น ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ ได้ให้มุมมองเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ครูไทยในยุคศตวรรษที่ ๒๑ จะต้องกลับมาดูการศึกษาโดยรวมของเราได้ปฏิรูปการศึกษาที่เน้นทักษะ เพื่อนำไปสู่การมีผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่มีคุณภาพแล้วหรือยัง? เพราะขณะที่โลกตอนนี้มีการพัฒนาด้วยไอเดีย ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ๆ แต่เรายังคงเลือกที่จะเป็นผู้รับมากกว่าที่จะเป็นนักสร้างสรรค์เสียเอง ทำให้ประเทศไทยเราดกอยู่ในฐานะเป็นเพียงผู้บริโภคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ฉะนั้นมันถึงเวลาแล้วที่จะต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ของเด็กไทยเสียใหม่ ให้รู้จักการสร้างสรรค์ ร่วมกันวางแผน รู้จักแยกแยะ รู้จักประยุกต์ วิจัยค้นคว้า สร้างผลงาน วางแผนและประเมินผลเป็น ซึ่งตัวแปรที่สำคัญในเรื่องนี้ก็คือครู ซึ่งคุณลักษณะสำคัญ ๗ ประการ ของครูใน ศตวรรษที่ ๒๑ ที่ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ ได้ให้มุมมองไว้ มีดังนี้

๑. สร้างและบูรณาการความรู้ได้ ครูจะต้องสามารถบูรณาการความรู้ต่างๆที่มี มาใช้ในการสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ

๒. มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ครูจะต้องสอนให้เด็กมีทักษะกระบวนการคิด โดยสามารถคิดวิเคราะห์ในเรื่องต่างๆ และมีความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์

๓. มีวิสัยทัศน์และตกผลึกทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน ครูจะต้องเป็นคนมีวิสัยทัศน์ เน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กตกผลึกทางความคิดได้ด้วยตัวเอง และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน

๔. ครูต้องรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ มีทักษะใหม่ๆ พร้อมทั้งชี้แนะข้อดีข้อเสียให้ผู้เรียนได้ ครูจะต้องสามารถใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการศึกษาได้หลากหลาย และสามารถชี้ให้เด็กเห็นถึงข้อดีข้อเสีย และ การใช้เทคโนโลยีต่างๆอย่างเหมาะสม

๕. มีทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ๆ ครูจะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กตามวัยและให้เด็กพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของเด็กและเน้นให้เด็กเปลี่ยนจากเป็นผู้รับกลายเป็นผู้พัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่

๖. ต้องเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม และชักชวนให้คนอื่นๆทำเพื่อสังคม ครูจะต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ รักษาคุณธรรมจริยธรรมและเป็นบุคคลหนึ่งในสังคมที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมนั้นๆมีแนวทางในการปฏิบัติตนเองและสังคมที่เหมาะสม

๗. มีบทบาทนำด้านการสอนและวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพพร้อมกับผู้บริหารมากขึ้น ครูจะต้องมีบทบาทต่อการส่งเสริม พัฒนา และประเมินผลการเรียนรู้และวิชาชีพในโรงเรียนร่วมกับบุคลากร ผู้บริหารและชุมชน (ทรูปลูกปัญญา)

๙.๔ ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ของผู้เรียน

ปัจจุบันโลกแห่งการศึกษาได้ก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ รูปแบบการเรียนรู้ก็ต้องปรับปรุงไปเรื่อยๆ เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย โดยเด็กนักเรียนจะมีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทาย มองเห็นปัญหาเป็นโจทย์ให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ไข ซึ่งทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ คือ ๓R๘C โดยมีรายละเอียดดังนี้

อย่างแรกคือ ๓R คือทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อผู้เรียนทุกคน มีดังนี้

๑. Reading คือ สามารถอ่านออก

๒. (W)Riteing คือ สามารถเขียนได้

๓. (A)Rithmatic คือ มีทักษะในการคำนวณ

และอีกอย่างที่สำคัญไม่แพ้ ๓R คือ ๘C ซึ่งเป็นทักษะต่างๆที่จำเป็นเช่นกัน ซึ่งทุกทักษะสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนรู้ได้ทุกวิชา มีดังนี้

๑. Critical thinking and problem solving คือ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถแก้ไขปัญหาได้

๒. Creativity and innovation คือ การคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม

๓. Cross-cultural understanding คือ ความเข้าใจในความแตกต่างของวัฒนธรรมและกระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม

๔. Collaboration teamwork and leadership คือ ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะความเป็นผู้นำ

๕. Communication information and media literacy คือ มีทักษะในการสื่อสารและการรู้เท่าทันสื่อ

๖. Computing and IT literacy คือ มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และรู้เท่าทันเทคโนโลยี

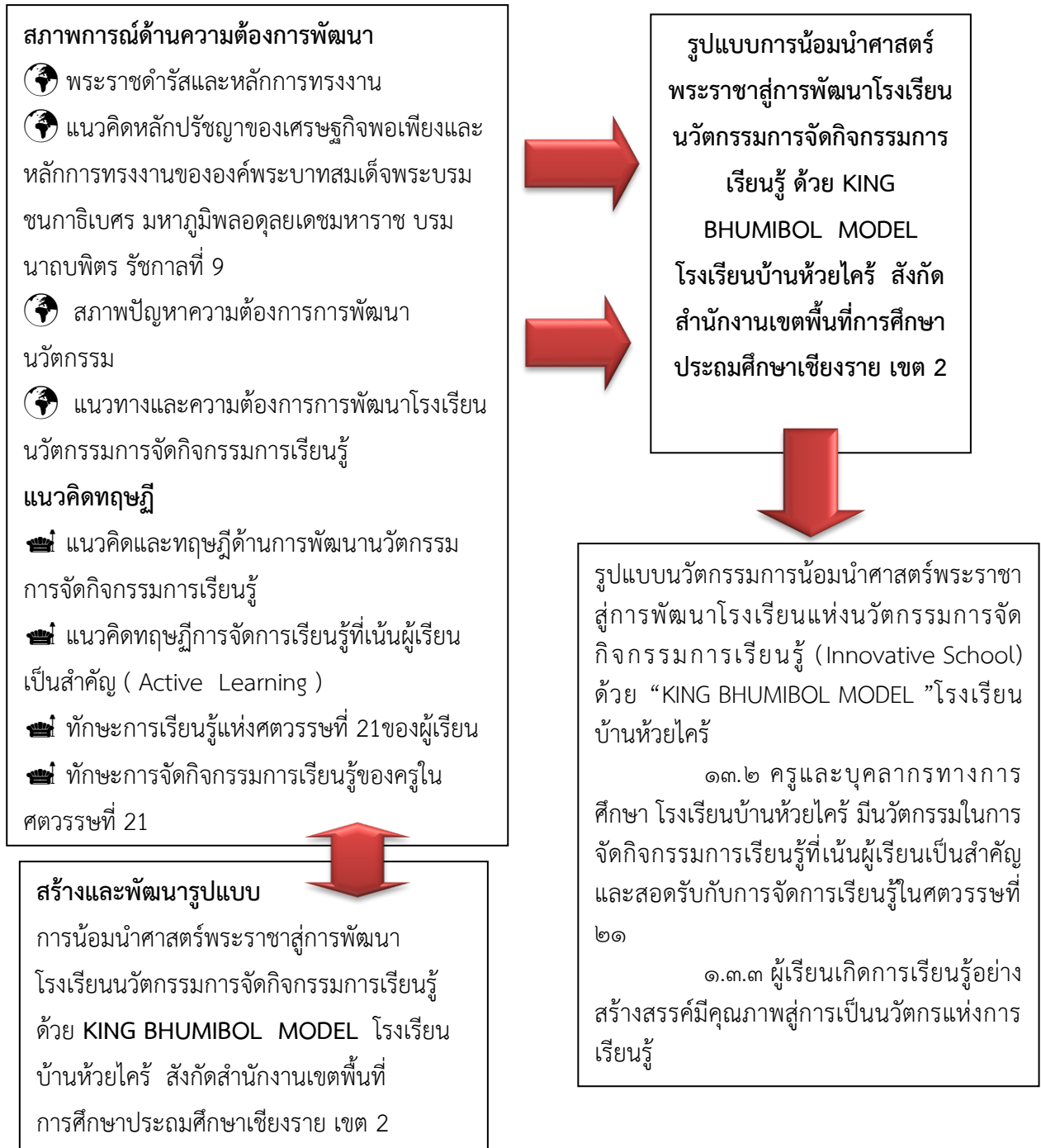
๗. Career and learning skills คือ มีทักษะอาชีพและการเรียนรู้

๘. Compassion คือ มีความเมตตา กรุณา มีคุณธรรม และมีระเบียบวินัย

ทักษะทั้งหมดที่ได้กล่าวมาเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในยุคการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ เป็นอย่างมากซึ่งมีความแตกต่างจากการเรียนรู้ในสมัยก่อนทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

๑๐. การออกแบบนวัตกรรม

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัย การสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ได้กำหนดกรอบแนวคิดของการพัฒนารูปแบบการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อิงโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒ ดังนี้



แผนภาพที่ ๑ นวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อิงโรงเรียนด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒

๑๑. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ ภายใต้ “นวัตกรรม การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL” มีกระบวนการและวิธีดำเนินงานดังนี้

ระยะที่ ๑ การศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนานวัตกรรม แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑.๑ ศึกษาองค์ความรู้ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนา หลักการทรงงานขององค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙

ขั้นที่ ๑.๒ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรม

ขั้นที่ ๑.๓ ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการ

ระยะที่ ๒ การสร้างและพัฒนารูปแบบนวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย KING BHUMIBOL MODEL แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๒.๑ ร่างรูปแบบการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒

ขั้นที่ ๒.๒ ตรวจสอบร่างรูปแบบการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ ๒.๓ วิเคราะห์และประเมินความเหมาะสมรูปแบบนวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ ๓ การใช้รูปแบบนวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒

๓.๑ ใช้รูปแบบนวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒

๓.๒ ศึกษาผลการใช้รูปแบบการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๒

๑๒. แผนการดำเนินงานพัฒนานวัตกรรม

๑๒.๑ ระยะเวลาการดำเนินงานพัฒนานวัตกรรม

กิจกรรม	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖			
	๑	๒	๓	๔
๑. ศึกษาศาสตร์พระราชาลักการ ทรงงาน	*			
๒. ศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎีและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	*			
๓. สร้างและพัฒนารูปแบบการน้อม นำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนา โรงเรียนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อะไร เรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียน บ้านห้วยไคร้ สพป.ชร.๒		*		
๔. ประเมินรูปแบบการน้อมนำศาสตร์ พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียน นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อะไร เรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียนบ้าน ห้วยไคร้ สพป.ชร.๒ โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ		*		
๕. ใช้รูปแบบการน้อมนำศาสตร์ พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียน นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อะไร เรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียนบ้าน ห้วยไคร้ สพป.ชร.๒			*	*
๖. จัดทำรายงานผลการใช้รูปแบบการ น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนา โรงเรียนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อะไร เรียนรู้ Innovative school ด้วย KING BHUMIBOL MODEL โรงเรียน บ้านห้วยไคร้ สพป.ชร.๒				*

๑๒. งบประมาณ

ค่าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังรายการต่อไปนี้

ที่	รายการ	จำนวนเงิน	หน่วย
๑	ค่าอาหารเครื่องดื่ม อาหาร อาหารว่างประชุมสัมมนา เชิงปฏิบัติการ ๔ ครั้งๆละ ๕,๐๐๐บาท	๑๐,๐๐๐	บาท
๒	ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนานวัตกรรมของคณะครู จำนวน ๒๕คนๆละ ๕,๐๐๐ บาท	๒๕,๐๐๐	บาท
๓	ค่าจัดทำรูปเล่มรายงานนวัตกรรม	๕,๐๐๐	บาท
๔	จัดนิทรรศการแสดงผลงาน	๕,๐๐๐	บาท
รวม		๔๕,๐๐๐	บาท

(สี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน)

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

๑๓.๑ ได้รูปแบบนวัตกรรมการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาโรงเรียนแห่งนวัตกรรมจัดการ
กิจกรรมการเรียนรู้ (Innovative School) ด้วย “KING BHUMIBOL MODEL ”โรงเรียนบ้านห้วยไคร้

๑๓.๒ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ มีนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๑.๓.๓ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์มีคุณภาพสู่การเป็นนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้

ลงชื่อผู้รายงาน

(นางสาวธารทิพย์ มีเส)

ตำแหน่ง ครู หัวหน้าวิชาการโรงเรียนบ้านห้วยไคร้

คำรับรองจากผู้บังคับบัญชา

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายสุทัต จันทะสินธุ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไคร้

วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ